

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет/інститут Педагогічний
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність А2 Дошкільна освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “26” серпня 2025 р.

м.Івано-Франківськ–2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогіка партнерства
Викладач(-і)	Потапчук Тетяна Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Контактний телефон викладача	0687591440
E-mail викладача	tetiana.potapchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні (онлайн) консультації: згідно розкладу консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення освітньої компоненти «Педагогіка партнерства» є спрямування на демократизацію взаємовідносин педагога з дітьми, колегами, батьками. В основі педагогіки партнерства – демократичний спосіб співпраці між вихователем ЗДО, дітьми і батьками, які об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними й зацікавленими співниками, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат. Педагогіка партнерства передбачає безумовну рівність у праві на повагу, довіру, доброзичливе ставлення і взаємну вимогливість. Сутність педагогіки партнерства полягає в демократичному та гуманному ставленні до дитини, забезпеченні їй права на вибір, на власну гідність, на повагу, права бути такою, якою вона є, а не такою, якою хоче її бачити вчитель. Стосунки партнерства складаються там, де діти й дорослі об'єднані спільними поглядами та прагненнями. Освітня компонента «Педагогіка партнерства» є вибіркоким компонентом у процесі фахової підготовки майбутнього вихователя ЗДО. Зміст курсу орієнтований на забезпечення здобувачів вищої освіти знаннями з педагогіки партнерства; володіння стратегіями взаємодії на рівні «педагог-сім'я-школа»; розвиток комунікативної компетентності майбутнього фахівця дошкільного профілю та передбачає активне включення всіх учасників у реалізацію спільних завдань та готовність брати на себе відповідальність за їх результати.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни передбачено сформувати уявлення у здобувачів вищої освіти про педагогіку партнерства як ключовий компонент налагодження успішної професійної різноаспектної педагогічної взаємодії у сучасному освітньому просторі;

підготувати майбутніх вихователів до виконання ними обов'язків педагога, організатора освітнього процесу ЗДО; сформувати у майбутніх вихователів систему знань про психолого-педагогічні механізми підвищення ефективності організації освітнього процесу у закладах дошкільної освіти; сформувати професійне мислення студентів щодо набуття ними досвіду творчого використання педагогічних та психологічних знань у розв'язанні конкретних завдань майбутньої педагогічної діяльності; сформувати професійно-педагогічну ідентичність, педагогічну культуру майбутнього педагога.

Основними цілями вивчення дисципліни є: формування комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти; оволодіння теоретичними положеннями, історичними засадами та принципами педагогіки партнерства; ознайомлення з сутністю понять «партнерство», «співробітництво», «взаємодія», «педагогіка партнерства»; оволодіння прийомами педагогічної взаємодії з урахуванням особливостей культури педагогічного спілкування; розкриття засад самореалізації і самовдосконалення майбутнього вихователя ЗДО через вербальні, невербальні засоби комунікації з точки зору педагогічної діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

ІК: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності:

КС- 18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Загальні компетентності (за професійним стандартом)

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)

Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

В1. Психоемоційна - здатність до самоконтролю, саморегуляції та толерантної взаємодії; здатність до швидкого реагування на зміни, гнучкість, адаптивність і стресостійкість.

В2. Педагогічне партнерство - здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності; здатність залучати учасників освітнього процесу на засадах партнерства та взаємної відповідальності; здатність до командної взаємодії.

Професійний розвиток та самовдосконалення

Г1. Здатність до навчання впродовж життя - здатність до саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності; здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту

Програмні результати навчання:

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи.

Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-

суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально орієнтоване спілкування з батьками.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12/4
практичні	18/6
самостійна робота	60/80

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
5	А2 «Дошкільна освіта»	3	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам.роб.

<p>Тема1.Основи педагогіки партнерства в освітньому просторі закладу освіти. Поняття педагогіки партнерства. Науково-теоретичні засади вивчення педагогіки партнерства. Педагогіка партнерства як чинник формування ефективної взаємодії учасників освітнього процесу в умовах закладу освіти</p>	2	2	10
<p>Тема2.Характеристика педагогічного спілкування як форми педагогічного партнерства. Педагогіка партнерства: історія становлення й розвитку. Конфлікти у педагогічній взаємодії. Феномен педагогічного спілкування: сутність, характер, особливості. Класифікації і типології педагогічного спілкування. Особливості проявів педагогічного спілкування як форми партнерства в організації освітнього процесу ЗДО.</p>	2	4	10
<p>Тема 3. Педагогіка партнерства –основні ідеї, принципи та сутність. Характеристика принципів педагогіки партнерства. Реалізація принципів педагогіки партнерства. Педагогіка партнерства в українській традиції.</p>	2	2	5
<p>Тема 4. Вивчення зарубіжного досвіду педагогіки партнерства. Функціонування педагогіки партнерства в Швеції, Австралії, Іспанії. Особливості використання зарубіжного досвіду педагогіки партнерства у вітчизняному освітньому просторі</p>	2	2	5
<p>Тема 5. Особливості побудови партнерської взаємодії. Педагогіка партнерства – чітко визначена система взаємовідносин всіх учасників освітнього процесу (дітей, батьків, вихователів). Компетентнісний підхід до партнерської взаємодії. Професійна компетентність сучасного педагога у вирішенні завдань партнерської взаємодії у педагогічному процесі на певному освітньому щаблі.</p>	2	2	10

<p>Тема 6. Партнерська взаємовідповідальність у закладі дошкільної освіти як чинник забезпечення діалогічної взаємодії в освітньому процесі. Реалізація ідей педагогіки партнерства та дієві способи налагодження співпраці педагога та батьків. Партнерство заради успіху дітей. Ефективні форми налагодження партнерських взаємин</p>	2	4	10
<p>Тема 7. Взаємодія учасників освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства. Ділові контакти як механізм реалізації партнерських зв'язків. Розподілене лідерство як принцип реалізації педагогіки партнерства.</p>		2	10
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>З урахуванням Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://surl.li/sehlg1 Вид контролю: залік. Підсумкова оцінка: за роботу на практичних заняттях – 90 балів; С/р – 10 балів. Разом – 100 балів.</p>		
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Проводяться у тестовому режимі в системі дистанційного навчання університету https://d-learn.pnu.edu.ua. Оцінюються за 100-бальною шкалою.</p>		
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Семінарські та практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу, комунікації відповідно до сформульованих завдань, складання презентацій та творчих завдань. Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх завдань, в т.ч. завдань самостійної роботи.</p>		
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Виконання 50 % завдань, пройдене тестування, створення власного контенту за допомогою застосунків.</p>		
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма контролю – залік, Форма здачі – за поточними оцінками.</p>		
7. Політика навчальної дисципліни			

Письмові роботи: проводяться в системі дистанційного навчання університету <https://d-learn.pnu.edu.ua>. Оцінюються за 100-бальною шкалою..

Академічна доброчесність:

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Карпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція)

Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).

Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:

<https://surl.li/ysmhoa>

Відвідування занять: порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://surl.li/yqibbb>).

Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://surl.li/sehlg1>).

Неформальна освіта: згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://surl.lu/fkxdkf>) зараховуються результати неформальної освіти в залежності від кількості годин та тем, які повинні відображати матеріал практичних занять. Обов'язковою умовою визнання результатів неформального навчання здобувача в рамках НД освітньої програми є відповідність цих результатів рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.

8.Рекомендована література

1. Взаємодія у школі: 6 прикладів змін через партнерство. Посібник МОН України. URL: https://38d34c07-6455-4caa-9ab7-7d37e22181e3.filesusr.com/ugd/417f51_002e0e562bd04458b040e24238550_cd8.pdf
2. Ковальчук В.А. Педагогіка партнерства у професійній діяльності вчителя: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 100 с.
3. КравчинськаТ.С.Педагогіка партнерства –основні ідеї, принципи та сутність. https://lib.iitta.gov.ua/712150/1/4.3_%D0%9A%D1%80%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf
4. Орлянський,В.С.Конфліктологія: рек.МОНУкраїни як навч.посіб.длястуд.ВНЗ. МОНУкраїни,Запорізькийнаціональнийтехнічнийуніверситет.Київ:Центручбовоїлітератури, 2017. 158 с.
5. Потапчук Т., Пукас І., Каньоса Н. Співпраця педагога з батьками у змісті полікультурного виховання дітей. Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. / упоряд. О.Б.Петренко; ред. кол. : О.Б.Петренко, Н.М. Гринькова, Т.С.Ціпан та ін.. Рівне : РДГУ, Вип.18. 2023. 380 с.С.137-144.
6. Потапчук Т., Пукас І., Каньоса Г. Педагогіка партнерства як чинник формування

ефективної взаємодії учасників освітнього процесу. «Вісник науки та освіти» (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)). Науковий журнал категорії Б з філології, історії, археології та педагогіки. № 7(25) 2024. С.983-993.

7. Потапчук Т., Бабюк Т., Гордійчук М. Особливості проявів педагогічного спілкування як форми партнерства в організації освітнього процесу ЗДО. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Випуск 9 (2024) / Ред. кол.: В.Ф. Черкасов, О.А. Біда, Н.І. Шелест та ін. Ужгород-Кропивницький : Видавництво «Код». Ужгород, 2024. С.31-36. Потапчук Т. Обґрунтування та перевірка ефективності педагогічних умов формування толерантності майбутніх вихователів на засадах педагогіки партнерства.

Науковий вісник Сіверщини. Серія: Освіта. СПН №2(15)_2025. С.138–147.

8. Якщо батьки – партнери. Сучасні форми роботи з батьками першокласників / авт.-упоряд. І. В. Оніщенко. Х.: Вид. група «Основа», 2019. 141 с. (Серія «Нова українська школа»).

Викладач: доктор пед. наук, професор
кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти

Тетяна ПОТАПЧУК